

Sociální pracovník a obec

20. 10. 2022

Mgr. Bc. Zdislava Odstrčilová

Obsah

- Obec a aktéři v obci
- Finance
- Plánování podpůrné sítě
- Bytová politika
- Rodinná a seniorská politika
- Krizové a mimořádné situace
- Doporučení do praxe

Zdislava Odstrčilová

- Od 2001 ředitelka Charity Valašské Meziříčí
- Od 2011 ředitelka Diakonie ve Valašském Meziříčí
- Od 2018 místostarostka města Valašské Meziříčí
- Od 2022 náměstkyně pro sociální služby a rodinnou politiku MPSV
- Od 2010 zastupitelka VM
- Od 2014 radní VM
- Od 2016 zastupitelka Zlínského kraje
- Od 2003 zapojena v Komunitním plánování, komisích a výborech města a kraje

- Mgr. – Matematická analýza (1990) Bc. – Soc. práce a soc. politika (2014), momentálně v procesu získání MBA se zaměřením na koučování.
- Lektorování, supervize, koučování, sociální podnikání

Obec

- ▶ Veřejnoprávní korporace s vlastním majetkem a základní územní samosprávné společenství občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce
- ▶ Pojmové znaky - **občané, území a majetek**

Významní aktéři

- ▶ Politici
- ▶ Veřejnost
- ▶ Úředníci
- ▶ Poskytovatelé SSL a související služby
- ▶ ÚP

Aktéři v obci - politici

- ▶ **Politika je poctivé řemeslo, jako jakékoliv jiné. A je nutné, aby to někdo byl ochoten dělat.**
- ▶ Nerozumí tomu, případně mají mylnou představu, je to pro ně velmi složité
- ▶ Skvělé je, když mají sociální cítění a mají zájem o lidi
- ▶ Někdy se stane politikem někdo z oboru, pak se začne chovat jinak
- ▶ Nemůže zasahovat do výkonu státní správy – i když se o to občas pokouší
- ▶ Nerozhoduje samostatně – vždy musí dosáhnout politickou podporu u koaličních partnerů
 - ▶ Musí počítat s časovými prostoji – jednání rady a zastupitelstva
- ▶ Pokud chce prosadit systémovou změnu, musí ji dost odpracovat a DOST jít proti proudu
- ▶ **Vlastně toho může míň, než si ostatní myslí 😊**

Aktéři v obci - politici

► Co potřebuje politik?

- „Sbírat“ politické body → být opět zvolen. Není třeba odsuzovat, prostě to patří k jejich řemeslu
- Mít spojence, kteří mu pomáhají řešit problémy v obci, mít se na koho obrátit
 - pro ně jsou vhodnější úředníci, nebo zaměstnanci vlastních organizací, NNO jsou pro ně nečitelné, soukromé subjekty, mimo jejich dosah a “dělají si, co chtějí”
- Pořešit především
 - Senioři a lidé s hendikepem
 - Rodiny s dětmi
 - Bezdomovci a jiné konfliktní skupiny
- Ať to stojí co nejméně peněz, aby zbylo co nejvíce na investice, to je vidět

Veřejnost

- Necháává se upláacet
- Očekává, že politik vše, okamžitě, vyřeší
- Spoléhá se na stát
- Nízká úroveň občanské uvědomělosti

- Chce a i nechce být zapojovaná

- Umí krásně překvapit ❤️
- Neuvěřitelný zdroj inspirace a podpory

Akteři v obci - úředníci

- Agenda
 - OSPOD, oddělení sociální práce, další – bytové, komunitní plánování, péče o občany,....
- Většina sociálních odborů žije v duchu státní správy
 - Co si počít s plánováním SSL?
 - Co si počít s poskytovateli SSL?
 - Co s přesahovými tématy?
- Každý úředník chce přežít další 4-leté volební období a přežít to nové vedení, které zase chce dělat všechno jinak a lépe než to dělali ti předcházející,.....
- Mají pocit, že na ně „spadne“ všechno, co se nehodí jiným

Aktéři v obci - úředníci

- **Co potřebuje úřad?**
- Pomoc při řešení konkrétní situace klientů – stává se, že poskytovatelé SSL nemají kapacity a nepřevzímou klienta
- Pomoc při řešení úkolů, které dostávají od politiků a krajského úřadu, či jiných úřadů
- Stabilitu – nevítají změny postupů, novinky,

spolupráci, dostatečnou podpůrnou sítí, vstřícnost

Aktéři v obci – poskytovatelé SSL a souvisejících služeb

- Poskytují SSL podle zákona o soc. službách a tím
 - pomáhají konkrétním lidem ohroženým sociálním vyloučením,
 - pomáhají řešit sociální problémy na území či ve společnosti
- Provokují a upozorňují na sociální jevy na území, ve společnosti a navrhují řešení
- Někdy se uzavírají do své služby – vytváří si „skleník“ a řeší „své“ klienty
- Bývají přehlíženi a trpí z toho komplexem
- Když se to hodí, tak je politici mají tendenci využít, nebo protlačit někoho známého do služby,.....

Aktéři v obci – poskytovatelé SSL a souvisejících služeb

Co potřebují?

- ▶ Financování činnosti
- ▶ Společenské uznání profese/organizace
- ▶ Aby se o nich dozvěděli ti, kteří je potřebují
- ▶ Spolupráci všech, kteří pracují s konkrétním klientem
- ▶ Aby existovali návazné SSL, případně doplňkové
- ▶ Aby fungoval trh s byty – aby měli klienti, kde bydlet

Aktéři v obci – ÚP

- ▶ Státní úřad, cizí element v komunitě
- ▶ Nejnižší platy v systému sociální ochrany
- ▶ Více než 10 let se buduje kultura „zneužívání sociálních dávek“
 - ▶ Poskytovatelé ssl (i soc. pracovníci sociálních odborů) a ÚP stojí často proti sobě

Co potřebují?

- ▶ Vlastně nevím
- ▶ Být vtaženi do hry
- ▶ Změnu přístupu

Financování

- Vícezdrojové
 - MPSV, kraje, **obce**, klienti, fondy EU, nadace, dárci
- Stálý deficit
 - MPSV, kraje, obce
- MPSV – to je starost krajů, politiků (poslanců, senátorů) – takže s nimi mluvte
- Kraje – jejich role ve financování
 - je zásadní v plánování,
 - financování z rozpočtu je jen dobrovolná, RUD jim to nedefinuje

Financování – z obcí

- ▶ Poskytovatelé žádají jednotlivé obce o finanční podporu
 - ▶ je to časově a administrativně velice náročné
- Poskytovatelé SSL jsou povinni získat finance z obcí – pokud částku nezískají - podfinancování
- Je problém s kofinancováním SSL preventivních - které anonymně využívají občané celého mikroregionu, ORP, MAS,...
- **Pro starosty, místostarosty, radní a členy zastupitelstva je to naprosto nepřehledné a složité**

Plánování podpůrné sítě

- Osvědčený způsob – **komunitní plánování** – bohužel špatný způsob realizace
- **Nepracuje se s daty**
- Plánují jednotlivé obce, ale vhodnější je v rámci ORP, mikroregionů, MAS
- Provazovat se strategickými dokumenty obcí, mikroregionů,....
- Účastnit se i krajského plánování a navazovat na krajské, celostátní strategické dokumenty
- Posiluje roli obce jako zadavatele a objednatelů
- **4 - 6 pracovních skupin:**
 - Senioři
 - Lidi se ZP
 - Rodiny s dětmi
 - Lidi ohrožení soc. vyloučením

Plánování podpůrné sítě

- Dostatečná a kvalitní podpůrná síť je zájmem všech aktérů
- Zaměřit se na vzájemnou spolupráci mezi jednotlivými aktéry KP – nejen pro plánování

case management depistáž

- Pro řešení situace klienta je často zapotřebí spolupráce několika institucí (organizací), jejichž služby je třeba koordinovat.
- Zavedení role **case managera** na odboru sociálních věcí MěÚ – znají to, především OSPOD, je třeba používání této metody posílit
- KP – místo, kde vznikají nové potřebné služby, nové kapacity, doplňkové služby

Bytová politika

- ▶ Postavení obce v oblasti bydlení
 - ▶ pronajímatel
 - ▶ naplňování veřejného zájmu
 - ▶ sociální funkce obce
- ▶ Dilemata
 - ▶ zodpovědnost jednotlivce/zodpovědnost společnosti
 - ▶ prospěch jednotlivce/prospěch celé obce
 - ▶ zaviněnost/nezaviněnost situace
 - ▶ zásluhovost/sociální potřebnost
 - ▶ dobrý hospodář/péče o občany
 - ▶ maximum informací/ochrana soukromí a důstojnosti
- ▶ správný univerzální způsob neexistuje
- ▶ vždy je nutné respektovat a dodržovat platnou legislativu

zpracování koncepce bydlení

Rodinná (a seniorská) politika

- **Co vlastně je rodinná politika?**
- Vytvořit podmínky pro setrvávání mladých/rodin s dětmi v komunitě
- Podpora aktivního života, především zranitelnějším lidem
- Vytvořit síť podpory, aby rodiny svou složitou situaci zvládly samy
- Podpořit změnu myšlení = „Za své stáří jsem zodpovědný já sám“
- Mít dostatečnou kapacitu sociálních a souvisejících služeb
- Připravit rozpočet obce na zvýšené nároky související se stárnutím obyvatel

Stárnutí populace a zdravé stárnutí – seniorská politika

- ▶ **Vize:** vytvořit ve městě podmínky občanům nad 65 let pro aktivní stárnutí, zachování nezávislosti a zajistit dostatečnou síť potřebných služeb pro seniory a jejich rodiny.....*když síly docházejí*
- ▶ **Oblasti plánování:**
 - ▶ Prostředí města, veřejná prostranství a budovy
 - ▶ Doprava
 - ▶ Bydlení
 - ▶ Komunikace a informace
 - ▶ Bezpečnost
 - ▶ Sociální služby
 - ▶ Zdravotní služby
 - ▶ Práce a zaměstnání
 - ▶ Společenské aktivity, vzdělávání, veřejný život

Univerzita třetího věku

Seniorské plavání

Šedesát a víc neznamená nic

Kurzy sebeobrany pro seniory s městskou policií

Senior jóga, cvičení, jazykové kurzy, internet, zvýhodněné vstupy

Podpora přirozených funkcí rodiny, komunikace stárnutí

Dobrovolnictví

Mezigenerační program „Generace spolu“

„Babiččiny recepty“ seniory a studenti SŠ

Služba SOS senior na městské policii

Kvalitní síť sociálních a souvis. služeb, zdravotní služby

Klub seniorů

Příprava na stárnutí

Aktivní seniory

Křehcí seniory

Krizové a mimořádné situace

- ▶ **Covid 19, Ukrajina, energetická krize.....**
- ▶ Existuje jasně nastavený systém krizového řízení, ale soc. odbory nejsou součástí
 - ▶ Řeší se to at hoc
- ▶ Na systém soc. ochrany padla neuvěřitelná zátěž
 - ▶ velké přetížení

Nevyžádané rady.....

- ▶ Spolupracujte – spojte síly se všemi aktéry, kteří jsou relevantní, případně i v širším území
- ▶ Budte velkorysí
 - ▶ nechtějte výhody jen pro „svou organizaci“, snažte se získat „výhody“ pro všechny
 - ▶ Pomozte budovat **prostupnou** podpůrnou síť
- ▶ Budte trpěliví
 - ▶ Když vás vyhodí dveřmi, přijďte oknem ☺
 - ▶ Sociální oblast je složitá, lidé z jiných profesí jí nerozumí, vysvětlujte a zjednodušujte
- ▶ Budte kreativní, hledejte nová řešení
- ▶ Neberte si věci osobně
- ▶ Budte nositeli naděje

Rozvíjejte se, vzdělávejte se

Děkuji za pozornost

Pěkný den 😊

Mgr. Bc. Zdislava Odstrčilová
zdislava.odstrcilova@mpsv.cz

tel: 777 672 902